

СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ»

УДК 311.1

Суспільне значення та основні функції статистики в сучасному світі

Алієва Анастасія,

здобувачка вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

***Анотація:** У дослідженні розкрито значення статистики як важливого інструменту для аналізу життя суспільства та прийняття рішень у сучасному світі. Розглянуто основні напрями статистичної науки, її головні функції та завдання в Україні. Окреслено, як саме статистичні дані допомагають у державному управлінні, соціальному захисті та бізнесі, а також визначено вимоги до якості інформації, що необхідна для об'єктивного розуміння реальності.*

***Ключові слова:** статистика, суспільний розвиток, державне управління, стратегічні рішення, соціальна політика, інформаційне забезпечення, достовірність даних, економічні процеси.*

Сучасна цивілізація функціонує в умовах постійного руху, в якому кожен день постає низка глобальних викликів і масштабних змін, що охоплюють всі аспекти суспільного життя — від економічних процесів до морально-етичних орієнтирів. Якість життя сьогодні оцінюється не лише через показники матеріального добробуту, але й через рівень безпеки, доступність сучасних освітніх програм, ефективність системи охорони здоров'я та спроможність громадян реалізувати свій індивідуальний потенціал. Проте успішна реалізація цих цілей і розробка дієвих соціальних програм неможливі без об'єктивного розуміння реальності. Для того щоб кожне управлінське рішення було обґрунтованим, а державна політика вирізнялася ефективністю, суспільство потребує міцної основи з достовірними даними. З цього виникає потреба в системному підході до аналізу масових явищ, завдяки якому статистика стає незамінним підґрунтям для сталого розвитку та ключовим інструментом оцінювання поступу суспільства.

Статистика є багатогалузевою наукою, що охоплює широкий спектр напрямів і спеціалізацій. Загальна теорія статистики досліджує базові поняття, категорії, принципи й методи кількісного аналізу соціальних явищ і процесів. Економічна статистика зосереджується на вивченні процесів суспільного виробництва, розподілу та споживання. Соціальна статистика аналізує рівень добробуту, культурного розвитку населення та розбіжності між окремими

соціальними групами. Галузева статистика охоплює аналіз окремих сфер діяльності, таких як фінансова статистика, будівельна статистика, статистика матеріального виробництва, тощо.

Згідно із Законом України «Про державну статистику», основними завданнями статистики є впровадження державної політики у сфері статистики, а також здійснення таких функцій: збирання, опрацювання, узагальнення, зберігання, захист та використання статистичних даних щодо економічних, соціальних, демографічних, екологічних та інших явищ і процесів, які відбуваються в Україні та її окремих регіонах. Особлива увага приділяється забезпеченню достовірності, об'єктивності, оперативності, стабільності й цілісності цієї інформації. Крім того, передбачено забезпечення доступу до зведених статистичних даних, їхньої відкритості та прозорості у межах чинного законодавства.

Дані про склад та динаміку природного приросту населення слугують базою для прогнозування його чисельності в майбутньому. Відомості про бюджети домогосподарств лежать в основі розробки програм соціального захисту, а також формування механізмів індексації доходів. Інформація щодо ринку товарів і послуг є ключовим чинником для створення ефективної маркетингової політики, включно з регулюванням цінових рівнів та дотриманням ринкових балансів. [1]

Особи, які займаються управлінською діяльністю, стикаються з необхідністю ухвалення рішень у контексті постійного тиску зовнішніх обставин, часто за умов недостатньої чи неповної інформації. У зв'язку з цим, доцільно максимально ефективно використовувати будь-які наявні дані. Методології статистичного аналізу відіграють ключову роль у видобуванні корисної інформації з доступних даних, а також у забезпеченні можливості оцінки її достовірності та якості.

Статистичні методи варто розглядати як ключовий елемент у процесі прийняття рішень, оскільки вони сприяють формуванню зважених стратегічних висновків. Ці методи ефективно поєднують професійну інтуїцію спеціаліста з детальним аналізом доступних даних, що забезпечує ґрунтовність і надійність ухвалених рішень. Методи статистичного аналізу активно використовуються по всьому світу, і зі здешевленням обчислювальної техніки можливість базувати рішення на кількісних даних значно зросла. Сьогодні використання статистики стало простішим завдяки тому, що комп'ютери здатні швидко та ефективно виконувати величезні обсяги однотипних розрахунків, даючи змогу фахівцям зосередитися на глибшій інтерпретації отриманих результатів. [2]

Якість даних статистичного спостереження безпосередньо впливає на результати подальших досліджень, тому вони повинні відповідати ряду важливих вимог. Першою є достовірність даних, тобто їх відповідність реальному стану речей. Забезпечити достатню достовірність можна шляхом усунення причин потенційних спотворень, наприклад, вдосконаленням податкової системи, а також використанням більш точних методів оцінки. Друга вимога стосується повноти даних, яка стосується як їх обсягу, так і змісту. Третя

вимога — це своєчасність інформації: дані повинні бути доступні користувачам до того, як втратять актуальність, інакше їх практична цінність зникає. Четверта вимога передбачає порівнянність даних у просторі та часі. Останньою, але не менш важливою, є вимога доступності даних: користувачі повинні мати змогу легко отримувати необхідну інформацію. [1]

Роль сучасної статистики в житті суспільства неможливо переоцінити, адже вона трансформує хаотичний потік подій у чітку систему координат. Вона є не просто засобом для обчислень, а потужним глобальним інструментом, який забезпечує прозорість та зрозумілість соціальних і економічних процесів. Розвиток цієї галузі знань є запорукою побудови свідомого суспільства, де кожне рішення базується на об'єктивних даних, а не на припущеннях. Високі стандарти збору та аналізу даних створюють надійний фундамент для зміцнення довіри між суспільними інститутами та громадянами. Таким чином, статистика виступає гарантом стабільності та прогресу, дозволяючи не лише аналізувати минулий досвід, а й впевнено проектувати майбутнє, орієнтоване на реальні потреби та безпеку кожної людини.

Список використаних джерел

1. Основні завдання статистики на сучасному етапі. URL : <https://studfile.net/preview/13317782/page:4/>
2. Роль статистики в державному управлінні. URL : https://epkmoodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/21728/mod_folder/

***Abstract:** The study reveals the significance of statistics as a vital tool for analyzing social life and making decisions in the modern world. It examines the main branches of statistical science, its key functions, and its primary objectives in Ukraine. The research outlines how statistical data assists in public administration, social protection, and business, while also defining the data quality requirements necessary for an objective understanding of reality.*

***Keywords:** statistics, social development, public administration, strategic decisions, social policy, information support, data reliability, economic processes.*

Науковий керівник:
Христенко О.А.,

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувачка кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет,*